

Novi koncept registracije profesionalnih oboljenja

Prof. dr Petar Bulat

Sadržaj

- Definicije profesionalnog oboljenja;
- Aktuelna situacija u Srbiji;
- EU lista profesionalnih bolesti;
- Registracija profesionalnih bolesti;
- Novi koncept;
- Kako dalje.

Definicije profesionalnog oboljenja

- Crna Gora-definicija identična definiciji u zakonu o Penzijsko invalidskom osiguranju Srbije.
- Hrvatska- „Bolesti izazvane dužim neposrednim uticajem procesa rada i uvjeta rada na određenim poslovima“.
- Bosna i Hercegovina- „Određena bolest prouzrokovana dužim izravnim uticajem procesa i uvjeta rada na poslovima koje je osiguranik obavljao na svom radnom mjestu“
- Makedonija „Profesionalni bolesti, vo smisla na ovoj zakon, se opredeleni bolesti pričineti so podolgo neposredno vlijanie na procesot i uslovite na trudot vrz rabotnata sposobnost na osigurenikot“.

Aktuelna situacija

- Profesionalne bolesti regulisane u dva Zakona:
 - Zakon o penzijsko i invalidskom osiguranju
 - Zakon o zdravstvenom osiguranju.
- Pravilnik o utvrđivanju profesionalnih bolesti iz 2003 godine (identičan Pravilniku iz 1997 godine).

Definicije profesionalnog oboljenja

- Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju:
 - „Određene bolesti nastale u toku osiguranja, prouzrokovane dužim neposrednim uticajem procesa rada i uslova rada na radnim mestima, odnosno poslovima koje je osiguranik obavljao“.
- Zakon o zdravstvenom osiguranju:
 - „Oboljenje nastalo usled duže izloženosti štetnostima nastalim na radnom mestu“.

Aktuelna situacija

- Zatvorena lista;
- Izabrani lekari nedovoljno informisani/motivisani za prepoznavanje profesionalnih bolesti;
- Pravilnik ne reguliše ko utvrđuje profesionalno oboljenje.
 - Specijalista medicine rada?
 - Ustanova medicine rada?
- Kriterijumi?

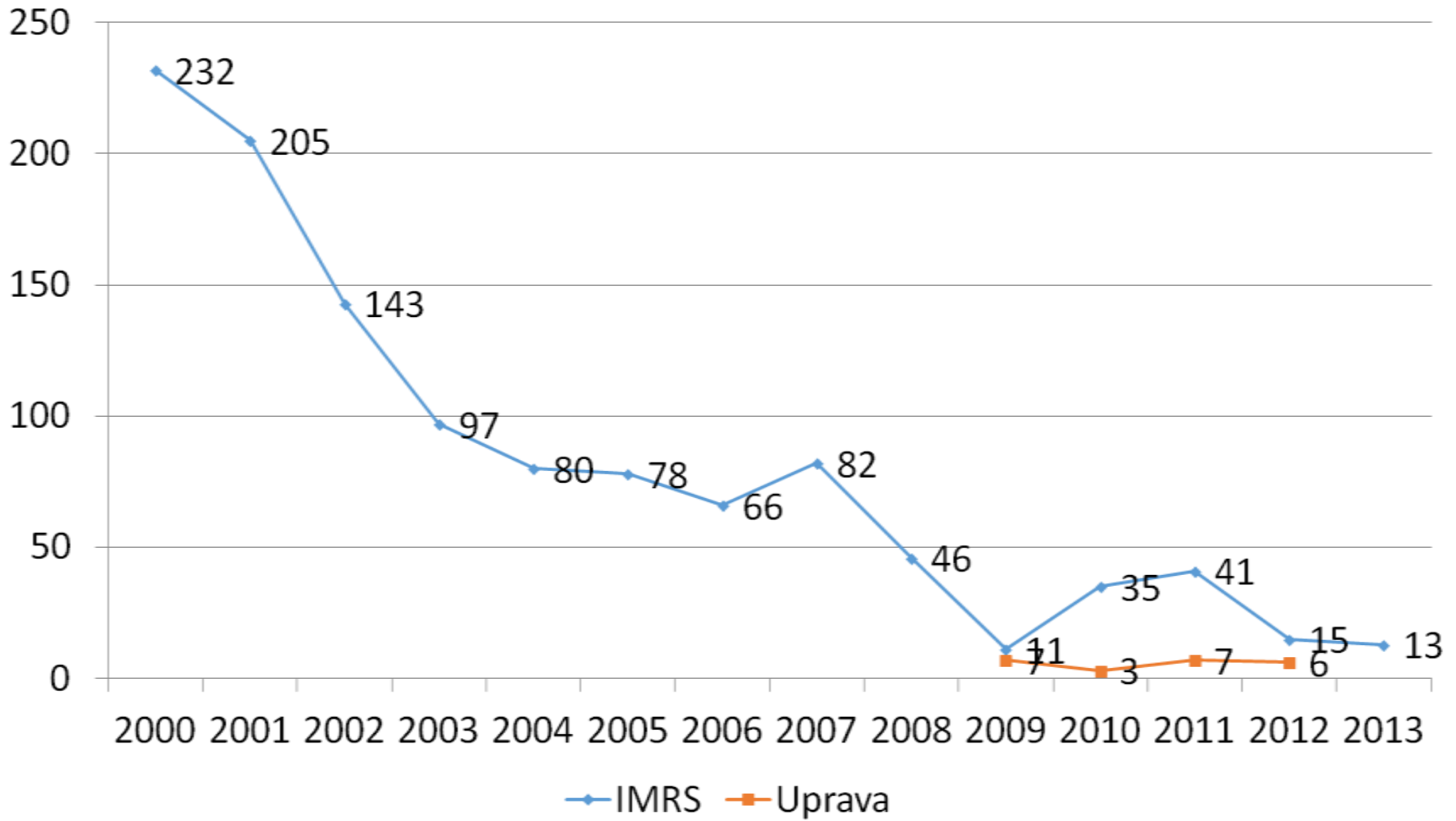
Aktuelna situacija

- Finansiranje procesa utvrđivanja profesionalnog oboljenja
 - Poslodavac
 - Zaposleni
 - Fond
- Prijavljivanje profesionalnog oboljenja
 - Ko?
 - Kome?
 - Formular?
 - Ministarstva rada
 - Ministarstva zdravlja
- Kao posledica svega iznetog „zbunjeni“ poslodavci ne prijavljuju profesionalna oboljenja.

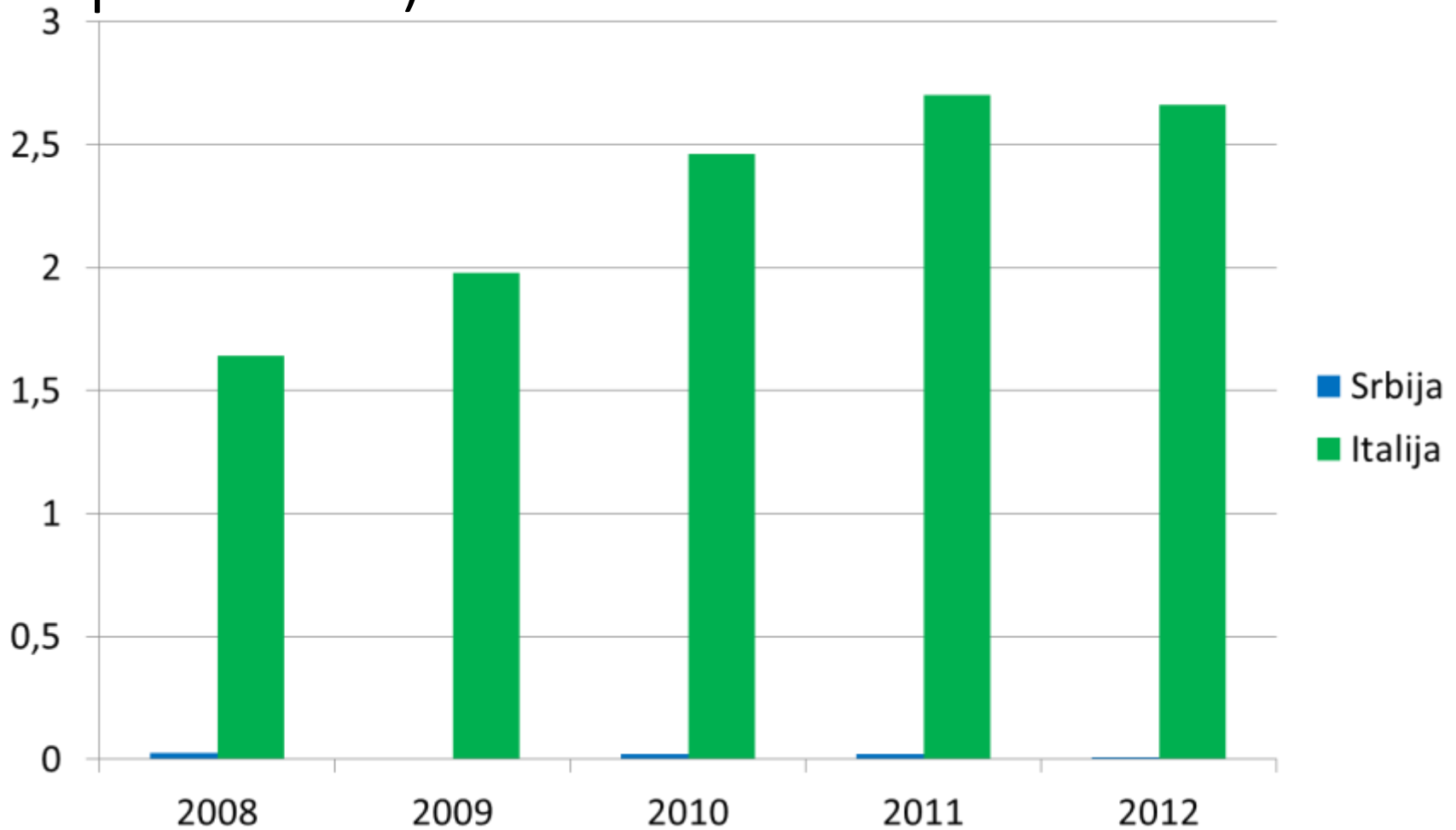
Aktuelna situacija

- Evidencija?
 - Institut za medicinu rada (Zakon ZO član 124)
 - Uprava za bezbednost i zdravlje na radu (Zakon BZR član 60)
 - Inspekcija rada (Zakon BZR član 69)

Broj utvrđenih profesionalnih oboljenja u Srbiji u periodu 2000-2013

Incidenca profesionalnih oboljenja Srbija i Italija 2008-2012 (na 100.000 zaposlenih)

EU lista profesionalnih bolesi

- Evropska Komisija 1990.-Evropska lista profesionalnih bolesi (90/326/EEC).
 - 52 Profesionalne bolesi.
- Evropska Komisija 2003-Evropska lista profesionalnih bolesi (2003/670/EC)
 - Aneks I i II.
 - Aneks I-lista 62 profesionalnih bolesi.
 - Aneks II-lista od 47 bolesi za koje postoji sumnja da su prouzrokovane profesionalnim štetnostima.

Information notices on occupational diseases: a guide to diagnosis

European Commission

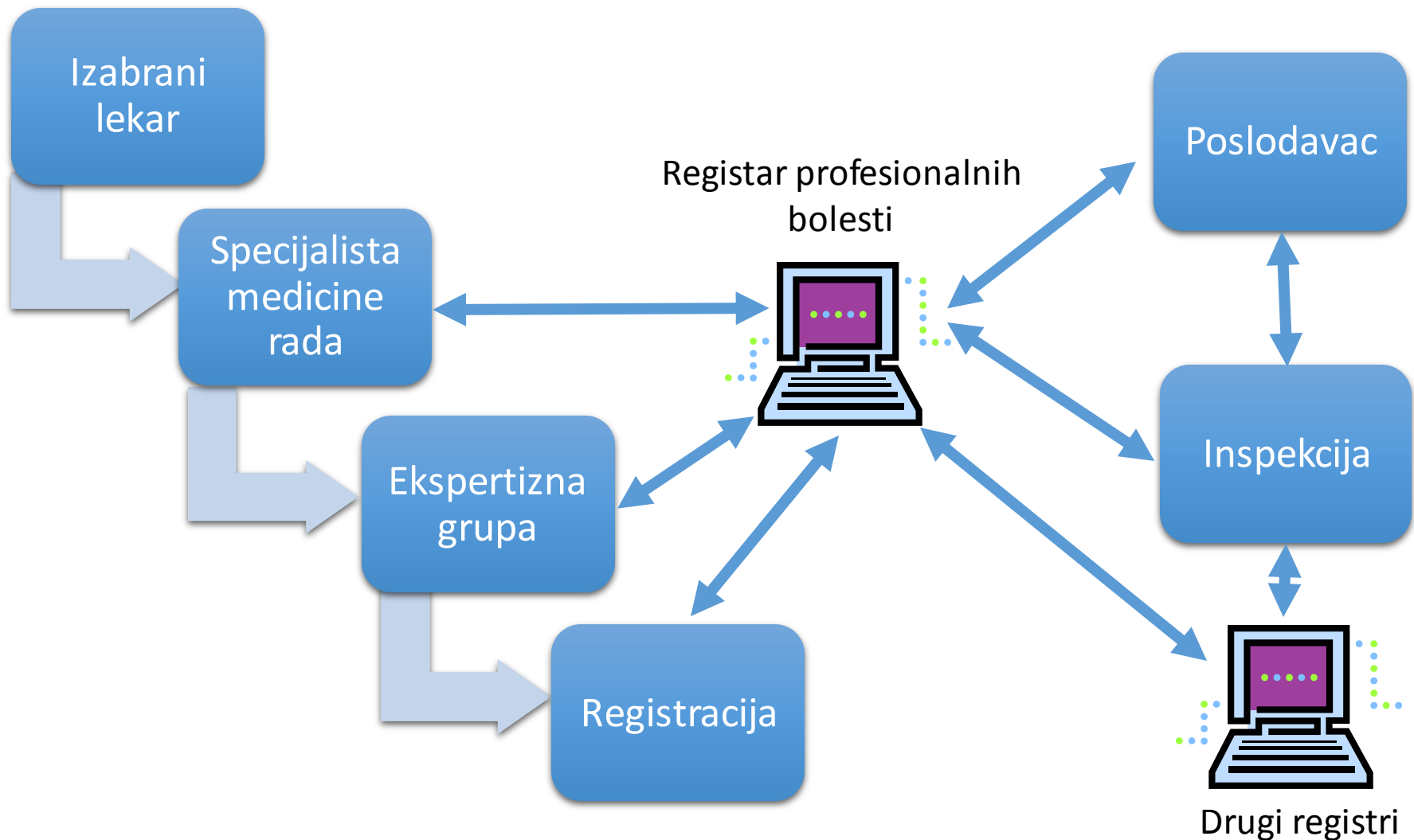
Rad na novom konceptu registracije profesionalnih oboljenja

- Počeo je 2009.
- Bilo je dosta lutanja:
 - Otvoren/Mešoviti/Zatvoren sistem?
 - Lista profesionalnih bolesti
 - Srpska, ILO ili EU lista profesionalnih bolesti
- Lutanje je prekinuto 2013 sa donošenjem odluke da se prihvate EU lista i EU kriterijumi.

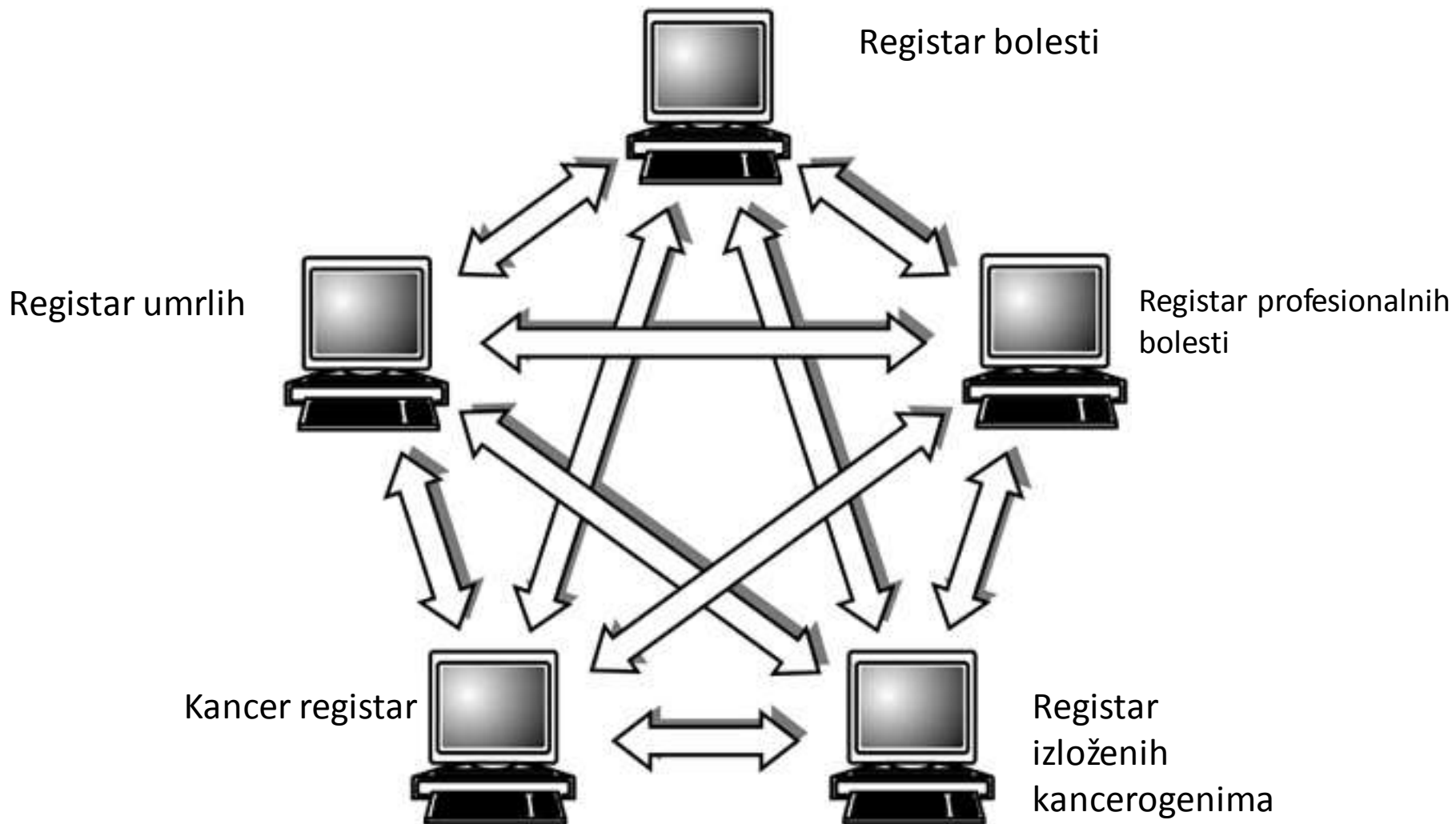
Novi koncept registracije profesionalnih oboljenja

- Zasnovan je na:
 - Izabranom lekaru
 - Specijalisti medicine rada
 - Poslodavcu
 - EU kriterijumima za dijagnostiku profesionalnih bolesti
 - Unapređenom softveru za opštu medicinu
 - Web obrascima
 - Ekspertiznoj grupi

Novi koncept registracije profesionalnih oboljenja

Kretanje podataka u registrima

Izazovi

- Predlog zakona o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva u članu 31 predviđa da registar povreda na radu vode Instituti i zavodi za javno zdravlje.
- Edukacija izabranih lekara?
- Saradnja sa Inspekcijom rada?

Mogućnosti

- Podaci o odbijenim slučajevima profesionalnih bolesti mogu, spajanjem sa podacima drugih zemalja u EU ili okruženju, da posluže kao značajno oruđe u otkrivanju novih profesionalnih bolesti.

Kako dalje

- Imajući u vidu Predlog zakona o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva jedini put je saradnja sa “Batutom” i zajednički nastup prema Ministarstvu.
- Povezivanje sa ostalim registrima je neminovnost koja bi mogla da doprinese kvalitetu i pouzdanosti podataka.
- Pouzdani izvori podataka o profesionalnim bolestima mogu predstavljati polaznu tačku za osnivanje osiguranja od profesionalnih bolesti i povreda na radu.